

SOME MEASURES TO TRAIN TEAMWORK SKILLS IN LEARNING FOR EARLYERING STUDENTS AT QUANG BINH UNIVERSITY

MỘT SỐ BIỆN PHÁP RÈN LUYỆN KĨ NĂNG LÀM VIỆC NHÓM TRONG HỌC TẬP CHO SINH VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC MẦM NON TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC QUẢNG BÌNH

Nguyễn Thị Tuyền, Hoàng Thị Tường Vi
Trường Đại học Quảng Bình

ABSTRACT: *The role of teamwork for students in preschool education is highly significant. Through group activities, students practice necessary skills that require each individual to cultivate, acquire, and learn from each other, thereby gaining valuable personal experiences. In fact, the practice of teamwork among students in preschool education remains limited; they have not fully utilized individual contributions, and their awareness of the importance of teamwork is still unclear. Therefore, the article outlines some measures to practice teamwork skills for students in preschool education contributing to improving the school's training quality while meeting the essential skill requirements of future preschool teachers.*

Keywords: *Skills training, teamwork, preschool students, Quang Binh University.*

TÓM TẮT: *Vai trò làm việc nhóm đối với sinh viên ngành giáo dục mầm non vô cùng quan trọng. Thông qua làm việc nhóm giúp sinh viên rèn luyện các kĩ năng cần thiết mà đòi hỏi mỗi cá nhân phải trau dồi, thu nạp, học hỏi nhau giữa các thành viên từ đó làm kinh nghiệm cho bản thân. Thực tế việc làm việc nhóm của sinh viên ngành giáo dục mầm non còn hạn chế, các em chưa phát huy vai trò của mỗi cá nhân, nhận thức tầm quan trọng của việc làm việc nhóm còn mơ hồ. Vì vậy, bài viết nêu ra một số biện pháp rèn luyện kĩ năng làm việc nhóm cho sinh viên ngành giáo dục mầm non nhằm góp nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường đồng thời đáp ứng yêu cầu các kĩ năng cần thiết của một người giáo viên mầm non tương lai.*

Từ khóa: *Rèn luyện kĩ năng, làm việc nhóm, sinh viên mầm non, Đại học Quảng Bình.*

1. MỞ ĐẦU

Ngày nay, cùng với sự bùng nổ của khoa học kỹ thuật thì kĩ năng làm việc nhóm là một trong những yêu cầu không thể thiếu đối với các lớp học trong tất cả các bậc học từ mầm non đến đại học. Đặc biệt đối với sinh viên, học tập theo nhóm là một trong những phương pháp học tập hiệu quả để rèn khả năng hợp tác, chia sẻ, tư duy, phản biện. Do đó, mỗi sinh viên cần được trang bị ngay từ trong nhà trường để khi ra trường sinh viên có đủ tri thức làm hành trang sau này.

Trường Đại học Quảng Bình đã và

đang đào tạo hiệu quả chương trình đào tạo theo hệ thống tín chỉ. Đây là phương thức đào tạo tiên tiến, đòi hỏi sự đổi mới trong phương pháp dạy và học, từ tiếp cận nội dung sang tiếp cận phương pháp. Với quan điểm lấy người học làm trung tâm, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của người học. Nhất là các học phần phương pháp cần phát huy vai trò của sinh viên thông qua hình thức làm việc nhóm. Qua đó sẽ giúp cho từng sinh viên quen dần với sự phân công hợp tác trong mỗi nội dung, kĩ năng, tính cách của từng tác nhân để uốn nắn, phát

triển tinh thần tương trợ, ý thức trong tập thể nhóm... Nhờ đó mà hiệu quả học tập được nâng lên. Tuy nhiên, cách làm việc nhóm hiệu quả như thế nào lại do chính bản thân mỗi người cảm nhận và học được.

Sinh viên Trường Đại học Quảng Bình nói chung và sinh viên ngành giáo dục mầm non nói riêng cơ bản rất năng động, nhiệt tình, tích cực. Tuy nhiên, đối với một số sinh viên, làm việc theo nhóm vẫn còn gặp nhiều khó khăn và hiệu quả không cao do một số yếu tố khách quan và chủ quan, vì thế không phải sinh viên nào cũng đạt kết quả cao khi học và làm việc theo nhóm. Vì vậy, việc đánh giá thực trạng và đề xuất các biện pháp để rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm trong học tập cho sinh viên ngành giáo dục mầm non là hết sức cần thiết.

2. NỘI DUNG

2.1. Khái niệm và lợi ích kỹ năng làm việc theo nhóm

2.1.1. Khái niệm

Ngày nay khi làm việc nhóm đã dần trở thành xu hướng làm việc được ưa chuộng thì kỹ năng làm việc nhóm là điều mỗi cá nhân nên trang bị cho mình từ sớm. “*Kỹ năng làm việc nhóm là khả năng thiết lập và duy trì mối quan hệ hợp tác tích cực với các thành viên khác để hoàn thành tốt đẹp các mục tiêu chung*”[4].

Kỹ năng làm việc nhóm sẽ giúp bạn phát triển kỹ năng cá nhân, thu nạp kiến thức, kinh nghiệm của người khác cho bản thân đồng thời mang lại những giá trị về vật chất và tinh thần cho tập thể và cá nhân.

Có hai hình thức nhóm gồm: Nhóm chính thức và nhóm không chính thức.

+ Nhóm chính thức: là nhóm có tổ chức ổn định, có chức năng nhiệm vụ rõ ràng, thường tập hợp những người cùng

chung chuyên môn hoặc có chuyên môn gần gũi nhau, tồn tại trong thời gian dài.

+ Nhóm không chính thức: thường được hình thành theo những yêu cầu nhiệm vụ đột xuất, có thể là tập hợp của những người có chuyên môn không giống nhau và ở nhiều lĩnh vực khác nhau. Nhóm không chính thức có nhiệm vụ giải quyết nhanh một hoặc một số vấn đề trong thời gian ngắn.

Kỹ năng làm việc nhóm trong học tập môn lý luận và phương pháp giáo dục thể chất cho trẻ là thảo luận, thuyết trình, phân tích, nhận xét, hợp tác và kỹ năng thực hành từng cá nhân.

2.1.2. Lợi ích và ý nghĩa của việc làm việc nhóm

Chúng ta đã từng nghe đến câu “Một cây làm chẳng nên non, ba cây chụm lại nên hòn núi cao”. Câu nói này đã phần nào nói lên được lợi ích của làm việc nhóm [4].

- Làm việc nhóm chính là lúc các thành viên trong tập thể lớp phải giao tiếp với nhau. Đây là lúc mọi người đưa ra những ý tưởng mới lạ, ý kiến hay phục vụ cho công việc chung. Đây cũng là lúc các thành viên có cơ hội được giao tiếp với nhiều người, được trình bày ý kiến trước đám đông giúp cải thiện và rèn luyện kỹ năng giao tiếp.

- Nếu thường xuyên tham gia làm việc nhóm bạn sẽ hình thành được kỹ năng phản biện khi các bạn đưa ra ý kiến. Làm việc nhóm thường xuyên cũng là cách giúp bạn rèn luyện được nghiệp vụ và nâng cao kỹ năng giao tiếp mỗi ngày.

Ngoài ra, kỹ năng này cũng giúp bạn gắn kết được với các thành viên trong nhóm, từ đó chia sẻ, giúp đỡ nhau trong công việc và cuộc sống.

- Một trong những lợi ích lớn nhất của làm việc nhóm là giải quyết được vấn đề một cách hiệu quả. Trong quá trình làm việc

nhóm sẽ giúp bạn tăng nguồn cảm hứng và các ý tưởng sáng tạo được tạo ra từ kết quả của việc thảo luận nhóm. Nhiều ý kiến góp lại sẽ giúp các thành viên trong nhóm cùng nhau góp ý, cùng nhau chỉnh sửa và cuối cùng sẽ giải quyết được vấn đề, tăng được hiệu quả học tập hơn.

- Làm việc nhóm là cùng nhau chia sẻ trách nhiệm, cùng nhau tạo ra nguồn cảm hứng và các ý tưởng sáng tạo hầu hết đều được tạo ra từ kết quả của các cuộc làm việc nhóm.

- Khi làm việc trong một tập thể, một nhóm bạn sẽ không thể làm theo ý mình mà phải tuân theo quy định chung của nhóm. Đây cũng chính là một trong những lợi ích tuyệt vời của làm việc nhóm.

- Làm việc nhóm bạn sẽ phải hoạt động một cách có tổ chức, có kỷ luật và điều duy

nhất bạn phải làm đó là tuân theo. Bạn sẽ phải chấp nhận sự khác biệt và tôn trọng các thành viên.

2.2. Thực trạng kĩ năng làm việc nhóm trong học tập

Để đánh giá thực trạng kĩ năng làm việc nhóm trong học tập của sinh viên ngành giáo dục mầm non tại Trường Đại học Quảng Bình, chúng tôi tiến hành khảo sát 15 giảng viên 52 sinh viên của khóa Đại học, Cao đẳng Giáo dục mầm non K 62.

2.2.1. Đối với giảng viên

Trong xu hướng tiếp cận và đổi mới phương pháp lấy người học làm trung tâm. Việc rèn luyện kĩ năng làm việc nhóm đối với sinh viên ngành giáo dục mầm non rất quan trọng nhằm giúp các em phát huy được tính tích cực chủ động và rèn luyện các kĩ năng cá nhân.

Bảng 1. Đánh giá của giảng viên về việc sử dụng các nhóm kĩ năng dạy học để rèn luyện kĩ năng làm việc nhóm cho sinh viên

TT	Nội dung	Số lượng n=15	Tỉ lệ %
1	Kỹ năng tổ chức dạy học lý thuyết	6	40,0
2	Kỹ năng rèn luyện nhóm	13	86,7
3	Kỹ năng tự học, tự nghiên cứu	8	53,3
4	Kỹ năng thực hành	11	73,3
5	Kỹ năng sử dụng đồ dùng dạy học	10	66,6

(Nguồn: Kết quả khảo sát của tác giả, 2022)

Qua kết quả khảo sát cho thấy: Đối với sinh viên chuyên ngành mầm non kĩ năng rèn luyện nhóm được nhiều giảng viên lựa chọn nhất (86,7%). Kỹ năng thực hành (73,3%) và kĩ năng sử dụng đồ dùng dạy học (66,6%) cũng được chú trọng và quan tâm nhiều hơn. Qua đó cho thấy việc sử

dụng kỹ năng làm việc nhóm đối với sinh viên mầm non là rất quan trọng nhằm phát triển năng lực, chủ động của người học.

2.2.2. Về phía sinh viên

- Đánh giá nhận thức tầm quan trọng của làm việc nhóm:

Bảng 2. Nhận thức của sinh viên về tầm quan trọng của việc rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm

TT	Nội dung	Số lượng n=52	Tỉ lệ %
1	Rất quan trọng	15	28,9
2	Quan trọng nhưng chưa phải là yếu tố quyết định	32	61,5
3	Không quan trọng	5	9,6

(Nguồn: Kết quả khảo sát của tác giả, 2022)

Qua kết quả trên cho thấy, chỉ có 28,9% ý kiến cho rằng việc rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm là rất quan trọng. Điều này phản ánh việc tiếp cận ý nghĩa, vai trò của việc rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm của sinh viên ngành Giáo dục mầm non còn nhiều hạn chế. Mặc dù, kỹ năng làm việc

nhóm quan trọng chiếm tỉ lệ khá cao 61,5% nhưng chưa phải là yếu tố quyết định thể hiện hiện việc hiểu về ý nghĩa của việc làm việc nhóm còn mờ nhạt, hời hợt.

- Đánh giá về thái độ của sinh viên đối với việc rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm, kết quả thu được như sau:

Bảng 3. Thái độ của sinh viên đối với việc rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm

TT	Nội dung	Số lượng n=52	Tỉ lệ %
1	Hứng thú và quan tâm	40	76,9
2	Bình thường	9	17,3
3	Không quan tâm	3	5,8

(Nguồn: Kết quả khảo sát của tác giả, 2022)

Từ kết quả thu được ở trên cho thấy, có 76,9% sinh viên có thái độ hứng thú với việc rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm. Điều đó chứng tỏ sinh viên ngành giáo dục mầm non cần tăng cường rèn luyện kỹ năng học tập nhóm. Nhiều sinh viên trả lời ngành giáo dục mầm non đòi hỏi phải rèn luyện các kỹ năng cần thiết như: biết tổ chức – phân công công việc đồng đều giữa các thành viên; biết lắng nghe người khác; tôn trọng và giúp đỡ các thành viên trong nhóm; có năng lực thuyết phục và trình bày

để đưa ra những phương pháp tốt nhất giải quyết vấn đề; có trách nhiệm trong công việc được giao; biết khen ngợi, động viên những cố gắng nỗ lực của các thành viên và học cách chấp nhận những lời phản hồi nhận xét của các thành viên để điều chỉnh và hoàn thiện bản thân. Xuất phát từ yếu tố này để giảng viên có những điều chỉnh đổi mới phương pháp giảng dạy đáp ứng với yêu cầu phát triển chương trình giáo dục mầm non hiện nay.

Bảng 4. Mức độ rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm của sinh viên

TT	Nội dung	Số lượng n=52	Tỉ lệ %
1	Thường xuyên	6	11,5
2	Thỉnh thoảng	39	75,0
3	Không bao giờ	7	13,5

(Nguồn: Kết quả khảo sát của tác giả, 2022)

Từ kết quả ở bảng 4 cho thấy, sinh viên thường xuyên rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm (11,5%) và sinh viên không bao giờ rèn luyện (13,5) chiếm tỉ lệ thấp. Số sinh viên thỉnh thoảng rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm chiếm tỉ lệ cao (75,0%). Điều đó chứng tỏ sinh viên ngành giáo dục mầm non của Trường Đại học Quảng Bình vẫn chưa thực sự mạnh dạn, chưa tự tin và chủ động.

2.3. Một số biện pháp rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm đối với sinh viên ngành giáo dục mầm non

2.3.1. Tăng cường hoạt động nhóm nhằm nâng cao nhận thức, nhu cầu, thái độ cần thiết về việc rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm cho sinh viên

- Các thành viên trong nhóm phải hoàn thành nhiệm vụ được giao, hỗ trợ lẫn nhau để hoàn thành công việc sớm hơn.

- Nâng cao vai trò của cá nhân: Không để cản trở một cá nhân nào thờ ơ với công việc, luôn đề cao vai trò của các thành viên tích cực để các thành viên khác học tập và noi theo. Đề cao trách nhiệm của nhóm trưởng, thư kí, người báo cáo.

- Sử dụng kỹ năng giao tiếp và kỹ năng xã hội như: kỹ năng nghe, kỹ năng xây dựng kế hoạch, kỹ năng giải quyết vấn đề.

- Rút ra kinh nghiệm về hoạt động học tập nhóm: Tập trung đánh giá kết quả hoạt

động nhóm và đề xuất các ý kiến của từng thành viên trong nhóm để từ đó rút ra những bài học kinh nghiệm trong việc hoạt động nhóm.

- Xác định kỹ năng hợp tác trong hoạt động nhóm: Đây là kỹ năng quan trọng, sau khi có sự hợp tác chúng ta cần phải vạch ra những nhiệm vụ cần thiết và nhiệm vụ chung của cả nhóm. Vì vậy phải xác định kỹ năng hợp tác là vô cùng ý nghĩa khi làm việc nhóm.

2.3.2. Xây dựng quy trình rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm trong học tập đối với sinh viên ngành giáo dục mầm non

Việc xây dựng quy trình rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm cho sinh viên mầm non là rất cần thiết và quan trọng. Thông qua hoạt động nhóm các kỹ năng cá nhân được thể hiện và sinh viên có nền tảng kinh nghiệm làm hành trang sau khi ra trường.

- Xác định mục tiêu của việc học tập nhóm là gì: Mỗi công việc học tập nhóm đều nhằm giải quyết một vấn đề nào đó. Vì vậy trước khi bước vào công việc chúng ta xác định ngay từ ban đầu về mục tiêu của công việc học tập.

- Lập kế hoạch hoạt động nhóm:

Bước 1: Xác định mục tiêu, nhiệm vụ

Bước 2: Xác định quỹ thời gian mà nhóm có dựa trên quy định của giảng viên

Bước 3: Phân phối thời gian và sắp xếp thứ tự cho mỗi công việc

Bước 4: Kiểm tra lại mức độ hợp lý, tính khả thi của kế hoạch

- Xây dựng nội quy của nhóm: Mỗi nhóm sau khi thành lập cần phải xây dựng nội quy cụ thể như trách nhiệm của trưởng nhóm, các thành viên trong nhóm, quy định về thời gian, cách thức làm việc, cách đánh giá.

- Phân công công việc cụ thể: Giúp các thành viên trong nhóm nhận thức được vai trò, nhiệm vụ của mình trong hoạt động nhóm.

- Xây dựng kế hoạch và làm việc nhóm chi tiết

2.3.3. Phát huy vai trò của đội ngũ cán bộ lớp và nhóm trưởng trong việc tổ chức các hoạt động rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm trong học tập cho sinh viên

- Đối với cán bộ lớp: Khi giao bài tập nhóm cho sinh viên các giảng viên cần dựa vào ý kiến của ban cán sự lớp tham mưu để chia nhóm bởi vì cán bộ lớp là nắm bắt rõ nhất về năng lực của từng thành viên để chia nhóm sao cho đồng đều giữa các nhóm. Khi chia nhóm cần đảm bảo các yêu cầu sau:

+ Số lượng các thành viên trong nhóm vừa đủ (khoảng từ 5 - 7 người).

+ Bố trí sắp xếp các thành viên trong nhóm có sự bù trừ có người học tốt có người học chưa tốt để thuận lợi trong việc hỗ trợ tương tác nhau trong học tập.

+ Tùy theo từng môn học và năng lực riêng của từng thành viên có thể thay đổi nhóm trưởng để cho phù hợp với đặc điểm cá nhân.

- Đối với nhóm trưởng: Nhóm trưởng là thành phần rất quan trọng trong làm việc nhóm, là người có năng lực, năng động, linh

hoạt góp phần đưa hoạt động nhóm làm việc có hiệu quả cao. Khi lựa chọn nhóm trưởng cần căn cứ vào năng lực thực tế của mỗi người phù hợp với yêu cầu công việc (ví dụ: người có năng lực âm nhạc thì chọn nhóm trưởng trong hoạt động âm nhạc, có năng lực trong giáo dục thể chất thì chọn nhóm trưởng lĩnh vực giáo dục thể chất...). Có như vậy mới phát huy được vai trò của từng người và từng thành viên trong nhóm sẽ học tập và noi theo. Khi giảng viên nhận xét sản phẩm của nhóm, nhóm trưởng phải ghi chép cẩn thận những ý kiến của giảng viên để rút ra được những bài học điều chỉnh hoạt động của nhóm trong thời gian tiếp theo.

- Đối với giảng viên: Cần đôn đốc động viên khuyến khích sinh viên tích cực hoạt động nhóm, khi nhận xét sản phẩm của nhóm cần phân tích kỹ những ưu nhược điểm của từng thành viên để từ đó sinh viên kịp thời điều chỉnh trong những lần tiếp theo. Qua đó giảng viên cũng kịp thời điều chỉnh phương pháp giảng dạy của mình cho phù hợp.

2.3.4. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động nhóm

Trong bối cảnh công nghệ khoa học hiện đại hiện nay việc sử dụng công nghệ thông tin giữa các thành viên trong nhóm học tập là vô cùng cần thiết. Nó có thể giúp chúng ta liên lạc, trao đổi thông tin, chia sẻ những phương pháp học tập mới. Cụ thể: ứng dụng công nghệ thông tin trong việc nghiên cứu, tìm tài liệu, liên lạc giữa các thành viên trong nhóm, học nhóm online... Trao đổi các nội dung thông tin qua email, chat group, giúp sinh viên tiết kiệm được thời gian, giảm tối đa việc di chuyển không cần thiết.

Việc thành lập các nhóm học online

giúp sinh viên chủ động về thời gian, không phụ thuộc vào vị trí địa lý nhưng vẫn có thể nói chuyện trực tiếp với nhau.

3. KẾT LUẬN

Việc rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm cho sinh viên ngành giáo dục mầm non là việc làm rất cần thiết, góp phần không nhỏ vào việc phát triển năng lực cá nhân và nhân cách của người giáo viên tương lai, tạo tiền đề tốt cho việc thực hiện nhiệm vụ giáo dục trẻ em tại trường mầm non sau này. Muốn thực hiện được nhiệm vụ rèn luyện được kỹ năng làm việc nhóm các nhà sư phạm tương lai cần có nhận thức, thái độ về sự cần thiết làm việc nhóm; phải xây dựng các quy trình làm việc nhóm; phát huy vai trò của đội ngũ cán bộ lớp, nhóm trưởng; tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin. Rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm là tiền đề để sinh viên

có khả năng thích ứng cao với môi trường làm việc đa dạng, chuyên nghiệp và phù hợp với xu thế đổi mới giáo dục mầm non trong giai đoạn hiện nay. Điều này giúp sinh viên không ngừng học hỏi, nỗ lực phấn đấu để nâng cao chất lượng học tập chuẩn bị hành trang sau này đáp ứng nhu cầu phát triển của xã hội. Cùng với đó, mục tiêu của giáo dục là cần phải quan tâm đến chiến lược giáo dục và phát triển con người toàn diện. Có như vậy sinh viên mới đủ tự tin, bản lĩnh và kinh nghiệm sau khi tiếp tục góp phần vào sự nghiệp giáo dục. Đồng thời, thông qua đó đánh giá được chất lượng đào tạo của nhà trường, sản phẩm chuyển giao giữa trường đại học (cơ sở đào tạo) với cơ sở tiếp nhận (các trường mầm non) có chất lượng và hiệu quả cao.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Đức Anh (Biên dịch, 2017) “17 nguyên tắc vàng trong làm việc nhóm” Nxb Lao động, Hà Nội.
- [2] Ngô Thu Dung (2010), “Phương pháp dạy học nhóm, một số phương pháp thích hợp cần sử dụng trong giảng dạy và tổ chức một số hoạt động giáo dục theo học chế tín chỉ”, Kỷ yếu Hội thảo Khoa học Sư phạm Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [3] Kiều Ngọc Quý (2009), “Tổ chức học hợp tác nhằm nâng cao hiệu quả phương pháp dạy học theo nhóm”, Luận văn Thạc sĩ Khoa học Giáo dục.
- [4] <https://www.topcv.vn/ky-nang-lam-viec-nhom> truy cập ngày 10/5/2023.

Liên hệ:

ThS. Nguyễn Thị Tuyền

Khoa Giáo dục thể chất - Quốc phòng, Trường Đại học Quảng Bình

Địa chỉ: 18 Nguyễn Văn Linh, Đồng Hới, Quảng Bình

Email: Email: tuyennt@quangbinhuni.edu.vn

Ngày nhận bài: 31/5/2023

Ngày gửi phản biện: 02/6/2023

Ngày duyệt đăng: 23/10/2024